

Sygn. akt III UK 211/15

POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z odwołania P. M.
od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
o podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników i wysokość nadpłaty z tytułu
składek,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 25 maja 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Lublinie
z dnia 24 czerwca 2015 r., sygn. akt III AUa 246/15,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 czerwca 2015 r. Sąd Apelacyjny w Lublinie: 1. uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 16 grudnia 2014 r. i umorzył postępowanie w części dotyczącej podlegania przez P. M. ubezpieczeniu społecznemu rolników za okres od 1 kwietnia 2005 r. do 31 grudnia 2005 r.; 2. zmienił częściowo wyrok Sądu Okręgowego oraz poprzedzającą go decyzję Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 23 czerwca 2014 r. i ustalił, że kwota nadpłaty nie obejmuje składek na ubezpieczenie społeczne rolników za okres od 1 kwietnia 2005 r. do 31 grudnia 2005 r.; 3. oddalił w pozostałej części apelację ubezpieczonego P. M. od wyroku Sądu Okręgowego, którym oddalono jego odwołania od decyzji organu rentowego z dnia 26 maja 2014

r. stwierdzającej ustanie ubezpieczenia społecznego rolników oraz od decyzji z dnia 23 czerwca 2014 r. ustalającej nadpłatę z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiódł ubezpieczony w części oddalającej jego apelację od wyroku Sądu pierwszej instancji.

Skarga kasacyjna została oparta na zarzutach naruszenia przepisów prawa materialnego – art. 36 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 3a ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, art. 5a w związku z art. 62 ust. 1 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w związku z art. 1 pkt 3 i 54 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz o zmianie niektórych innych ustaw, art. 36 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 3a ust. 1 w związku z art. 5a w związku z art. 62 ust. 1 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w związku z art. 1 pkt 3 i 54 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz o zmianie niektórych innych ustaw w związku z art. 2, art. 31 ust. 3 i art. 67 ust. 1 Konstytucji RP i art. 36 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 3a ust. 1 w związku z art. 5a w związku z art. 62 ust. 1 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na to, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Oczywiste jest, że dwie

pierwsze i ostatnia, przywołane wyżej, przesłanki dotyczyć muszą przepisów powołanych w podstawach kasacyjnych, bowiem zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach podstaw. Jednakże sam fakt, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odwołuje się do przepisów wskazanych w jej podstawach, nie stanowi o tym, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. Nie chodzi bowiem o jakiekolwiek zagadnienie prawne, sformułowane na podstawie tych przepisów. Problem prawny, ujęty w skardze kasacyjnej, dotyczyć musi kwestii decydującej o rozstrzygnięciu sprawy, nie może być dla niej prawnie obojętny. Innymi słowy, w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne tylko wtedy, kiedy wynik sprawy uzależniony jest od interpretacji przepisów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2005 r., I PK 98/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 243, z dnia 29 czerwca 2001 r., I PKN 33/01, OSNP 2003 nr 9, poz. 228).

Zdaniem skarżącego, w sprawie występuje zagadnienie prawne dotyczące „rozstrzygnięcia, czy w świetle rezultatów wykładni celowościowej art. 36 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 3a ust. 1 i w związku z art. 62 ust. 1 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników naruszenie przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego obowiązku informowania rolników o ich prawach i obowiązkach stanowi przesłankę negatywną wydania decyzji deklaratoryjnej o ustaniu rolniczego ubezpieczenia społecznego z mocą wsteczną”.

Z ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie wynika, że decyzja stwierdzająca ustanie wobec odwołującego się ubezpieczenia społecznego rolników została wydana w związku z tym, że pozostając w ubezpieczeniu rolniczym od 8 grudnia 2003 r., rozpoczął w dniu 15 grudnia 2005 r. prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej (o czym nie powiadomił organu rentowego). Zgodnie natomiast z art. 5a ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w brzmieniu obowiązującym od 2 maja 2004 r., podstawowym warunkiem pozostania nadal w ubezpieczeniu rolniczym przez osobę rozpoczynającą prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej jest podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata. Wbrew twierdzeniu skarżącego, został on poinformowany przez

organ rentowy zarówno o tym, jak i pozostałych warunkach podlegania nadal ubezpieczeniu społecznemu rolników przez osobę, która rozpoczyna prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. Do decyzji z dnia 17 sierpnia 2004 r., którą objęto skarżącego ubezpieczeniem rolniczym od 8 grudnia 2003 r., dołączona jest bowiem informacja o treści: 1. rolnik jest zobowiązany informować Kasę o okolicznościach mających wpływ na podleganie ubezpieczeniu i zmianach tych okoliczności, np. podjęcia pracy lub pozarolniczej działalności, rodzącej obowiązek podlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu; 2. rolnik, który podlega ubezpieczeniu w pełnym zakresie przez co najmniej 3 lata, rozpocznie prowadzenie działalności gospodarczej, podlega nadal temu ubezpieczeniu, jeśli nie jest pracownikiem i nie pozostaje w stosunku służbowym; 3. rolnik, o którym mowa powyżej, podlega nadal ubezpieczeniu społecznemu rolników, jeżeli w terminie 14 dni od rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej złoży Kasie oświadczenie o kontynuowaniu tego ubezpieczenia oraz udokumentuje spełnienie warunków opodatkowania w formie zryczałtowanego podatku dochodowego w terminie 7 dni od otrzymania dokumentu ustalającego przez organ podatkowy tę formę opodatkowania. W takiej sytuacji nie można uznać, że w sprawie występuje zagadnienie prawne odnoszące się do skutków niepoinformowania przez Kasę rolnika o jego prawach i obowiązkach dla podlegania rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu. Skarżący został bowiem poinformowany o wszystkich warunkach pozostawania w ubezpieczeniu rolniczym przez osobę podejmującą pozarolniczą działalność gospodarczą.

Niezależnie od tego wskazać należy, że problem pouczenia rolnika podejmującego działalność gospodarczą przez Kasę o warunkach pozostania w ubezpieczeniu rolniczym był już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, który w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 17 września 2015 r., III UZP 1/15 (OSNP 2016 nr 4, poz. 46) przyjął, że brak indywidualnego pouczenia ubezpieczonego przez organ rentowy o wynikającym z art. 5a ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1403; aktualnie Dz.U. z 2015 r., poz. 704) obowiązku złożenia w terminie zaświadczenia właściwego organu podatkowego o wysokości należnego podatku dochodowego od przychodów z prowadzonej pozarolniczej działalności

gospodarczej nie powoduje uchylenia określonego w art. 5a ust. 6 tej ustawy skutku w postaci ustania ubezpieczenia społecznego rolników.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy uznał, że skarżący nie zdołał przekonać o potrzebie rozpoznania jego skargi i w związku z tym na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. postanowił jak w sentencji.